

leentheid gestel om die promotor te uit te oefen. Hulle vorm n.l. saam met prof. J. C. van Rooy en H. G. Stoker die fakulteit van Teologie aan die Potchefstroomse Universiteitskollege wat nie alleen die graad Baccalaureus Divinitatis, maar ook die grade Magister Divinitatis en Doctor Divinitatis toeken. Soets sou nie moontlik gewees het nie, as die Geref. Gemeentes in Suid-Afrika nie daartoe besluit het nie om die profs. aan die Teol. Skool die geleentheid te gee om op te tree as fakulteit vir Teologie aan die Potch. Universiteitskollege.

Zijn oogen uitwrijven — dat doen we ook in Nederland af en toe nog wel eens, al zijn we daar al heel wat gewend in den strijd.

Het kruisteken in de kerk.

Uit „Het Kerkblad“ der z.g. „Geref. Kerken in Hersteld Verband“:

Naar ik in het maandbladje van onze gemeente te Amersfoort lees, is daar nu ook evenals in verscheidene van onze kerkgebouwen, een kruisteken in de kerk aangebracht.

De Hergreen, de pastor loef, zegt er van: Ik geloof dat het niet meer nodig is te zeggen, dat dit niet Rooms is. Rooms is niet de aanwezigheid ervan in de kerk, maar de aanbidding, verering ervan, het knielen ervoor en 't kussen van het crucifix.

Het moge de gemeente er elke Zondag aan herinneren, dat wij „een ding voorgenomen hebben te weten onder U dan Jezus Christus en Dien gekruisigd“.

Pluriformiteit of pluraliteit.

Prof. Grosheide schrijft in N. H. Kbl:

Wij bespreken nu nog een andere vraag, omdat die toch met de meningsverschillen samenhangt. De vraag is, wat is beter: te spreken van de pluriformiteit of van de pluraliteit der kerk?

Wij merken op, dat dergelijke vragen nooit absoluut te beantwoorden zijn. Elk wetenschappelijk man tracht zijn termen zóó te kiezen, dat zij zijn mening zóó juist mogelijk weergeven, maar hij slaagt daarin zelden geheel. Het is van meer betekenis, hoe een woord ten slotte wordt gebruikt. In den loop der jaren krijgen de termen hun eigen inhoud. Neem, om een bekend kerkelijk woord te nemen, den term *classis*. Wij allen weten, wat daaronder is te verstaan. Maar die bepaalde betekenis heeft het woord *classis* pas in de kerkgeschiedenis gekregen. Het Latijnsche woord *classis* kon die betekenis niet hebben. En wanneer men bedenkt, dat het woord *schoolklas* of *klasse* geheel hetzelfde woord is als het kerkelijke *classis*, dan ziet men nog beter, dat niet afleiding of oorspronkelijke betekenis, maar gebruik beslissen.

Er is juist in dit geval reden om deze dingen naar voren te brengen. Want het woord pluraliteit is afgeleid van een Latijnsch woord, dat meervoud beteekent. Pluraliteit der kerk zegt naar de afleiding van het woord, dat er een aantal volkomen gelijkwaardige kerken naast elkaar staan, zooals wanneer men spreekt van een aantal mannen. Maar als we ons niet vergissen, zijn de voorstanders van het woord pluraliteit juist bang, dat door het woord pluriformiteit de zonde van de gedeeldheid der kerk niet voldoende uit zal komen en willen ze juist niet van meer gelijkwaardige kerken naast elkaar weten.

Het woord pluriformiteit spreekt naar zijn afleiding van meerdere vormen der kerk, maar laat in het midden, welke die meerdere vormen zijn. Er kunnen verschillen zijn van taal en plaats, maar ook verschillen van kerkregering, of zelfs verschillen in de leer en de handhaving van de leer.

Ik wijs in antwoord op het volgende:

- 1) M.I. is het ongeoorloofd, te spreken van de pluraliteit der kerk. De kerk is één; er zijn er niet twee of drie of vier, zegt h.v. Calvijn;
- 2) ik zelf — over anderen behoef ik niet te spreken — heb dan ook bij mijn weten nooit gesproken van pluraliteit der kerk;
- 3) ik sprak meer dan eens over de pluraliteit van instituten, die zich als kerk aandienen; maar of ze het ook inderdaad zijn, is natuurlijk een andere kwestie;
- 4) ook de belijdenisschriften spreken van pluraliteit van instituten, die zich met den naam van kerken sieren, maar heel vaak ten onrechte;
- 5) die belijdenisschriften denken er dus niet aan, te beweren, zooals prof. Grosheide het uitdrukt, dat er een aantal volkomen gelijkwaardige kerken naast elkaar staan;
- 6) ik zelf denk daar natuurlijk ook niet aan; gelijk wel blijk kan uit wat ik schreef;

Volgende week verschijnt het JAARBOEK

TEN DIENSTE VAN DE GEREFORMEERDE KERKEN IN NEDERLAND.

Bevat een naamlijst van predikanten en Kerken, necrologie en statistiek, overzicht van zending, Vereenigingsleven, christelijke pers, stichtingen van barmhartigheid, voorts een breedvoerig overzicht over het afgelopen kerkelijke jaar. Een boekwerk van 488 bladzijden. Geeft nauwkeurig antwoord op alle vragen betreffende data en facta van ons kerkelijke leven. Prijs f 1,-, f 1,25 gecart.

Bestel het nu bij uw boekhandel of rechtstreeks op postrekening nr 30000 van de Uitgevers

OOSTERBAAN & LE COINTRE N.V. - GOES

7) de vrees, dat we inconsequent zijn, schijnt me dus hier niet gegrond, wijl het enkelvoud dat prof. Grosheide bezigt (pluraliteit der kerk) niet voor mijn rekening komt;

8) trouwens, dat het spreken van „een aantal mannen“ hun „volkomen gelijkwaardigheid“ zou insluiten, zie ik niet in; maar in elk geval is dat hier niet verder „zur Debatte“. Ik sprak van pluraliteit van instituten; en dat zij allemaal — hoe dan ook — een institutionaire vorm hebben, is buiten kijf;

9) evenals, dat ze lang niet alle zóó zijn geïnstitueerd, als de gereformeerde belijdenis het wil.

K. S.

GEREFORMEERDE KERKEN.

District te:

Eefde-Gorssel: cand. J. v. Andel, hulpred. te Scheveningen; G. Leene te Stadskanaal-Pekelderweg; cand. J. Oomkes, hulpred. te Apeldoorn.

Tactiel te:

Harmelen: Cand. C. A. Appelo te Montfoort en Cand. L. Moesker te Doorwerth-Heveadorp.

Aangenomen naar:

Doornspijk: Joh. G. Lensink te Glanerbrug.

Benoemd tot Hulprediker te:

Hoogeveen: cand. A. G. Honig Jr. te Kampen. Pease (Dr.): cand. G. Reijenga aldaar.

Twijzel: cand. J. F. Colenbrander te Sinderen.

Afscheid van:

Paesens: J. J. Oranje. Tekst: Hebr. 13:20 en 21.

Intrede te:

Rotterdam, als miss. pred. te Poerholinggo: A. F. J. Pieron. Tekst: Joh. 20:21.

Overleden:

Te Arnhem is in den ouderdom van 83 jaar overleden ds H. J. Houtzagers, em.-predikant bij de Geref. Kerk te Kootwijk. Te Assen is in den ouderdom van 82 jaar overleden ds A. Geuchies, em.-predikant der Geref. Kerken te Mussel.

Overleden:

Te Zeist is 16 Januari in den ouderdom van bijna 60 jaar onverwachts overleden Ds K. Winkelman, Emeritus-predikant der Geref. Kerk van Ede.

CHRISTELIJKE GEREFORMEERDE KERK.

Beroepen te:

Middelbarnis: N. de Jong te 's-Gravenhage-West.

Bedankt voor:

Wormerveer: W. de Ruiter te Dedemsvaart-Latten.

Afscheid van:

Oud Beijerland: A. Dubois. Tekst: 1 Petr. 5:10 en 11.

GEREFORMEERDE GEMEENTEN.

Bedankt voor:

Werkendam: M. Hofman te Moercapele.

NEDERLANDSCHE HERVORMDE KERK.

Beroepen te:

's-Gravenhage (vac.-A. B. te Winkel): G. Gerbrandy te Leeuwarden.

's-Gravenhage (vac.-S. van Dorp): K. v. d. Pol te Wierden. Hellewou: J. v. d. Heuvel te Poortvliet.

Beroepen te:

Metslawier en Jorwerd: cand. E. T. Westra te Amsterdam-Zuid.

Santpoort: G. H. Oldeman, voorg. Vrijz. Herv. te Haarlem.

Aangenomen naar:

Aalsum: Cand. G. van Leenwen te Velsen.

Cubaard: cand. J. Germans, hulpred. te Driebergen.

Heino: H. M. J. van Duyn te Vrouwepolder-Gapinge.

Bedankt voor:

Engwierum: cand. J. Germans. Zwolle (vac.-A. H. Scholte): L. R. v. d. Broek te Enschede.

Intrede te:

Amsterdam: A. C. van Uchelen. Tekst: 2 Cor. 4:7. Noordwijkerhout: cand. W. E. den Hertog. Oldehouthuize: cand. M. W. H. Barstara. Tekst: Joh. 6:53. Oldenzaal: E. Pot. Tekst: Ex. 20:2.

Afscheid van:

Burum: J. H. Wessel. Tekst: Handel. 20:32. Overlaanbroek: D. v. d. Ent Braat. Tekst: Jes. 53:1. Westerhaar: P. J. Mackaay. Tekst: Hebr. 4:14-16.

Overleden:

H. Kwint, emer. pred. te Utrecht, 76 jaar.

f 4.90

nu

f 2.75

SPREEK GIJ TOT MIJ!

Groot Bijbelsch Dagboek, door Mevr. DORA RAPPARD-GOBAT

Dit prachtige, groote fonkelnieuwe Dagboek gaat thans weg voor onbegrijpelijk lage prijs. Het is een kostelijke gewoonte in onze gezinnen, om naast de H. Schrift iederen morgen of avond een dagtekst te lezen. Een der schoonste Dagboeken ooit verschenen is dat van Dora Gobat. Welk een merkwaardige en begenadigde vrouw! MEVR. WAARDENBURGH-IDENBURG beschrijft dit gezegende leven. Ge vindt het in dit Dagboek opgenomen. Als dochter van Zending Gobat brengt ze haar jeugd door in het eenzame Abessynië, daarna in Jeruzalem, Het Heilige Land met zijn gewijde herinneringen, de omgang met de Joden, deze „beminden om der Vaadren wil“, zetten een stempel op haar leven. De kennismaking met den jongen Zending Rappard schept een innige verhouding. Zij huwen en zetten samen den arbeid voort. Bij het werk in Alexandrië krijgt zij zelfs toegang tot de Harems. Het gezin breidt zich uit. Als moeder van 8 kinderen smaakt ze moederweelde, maar moet ze ook aangrijpend leed en smart doorworstelen. De plotselinge dood van haar man is de zwaarste slag in haar leven. Veertien jaar later gaat zij zelf de ruste in. Dit schoone Bijbelsch Dagboek is geen maakwerk. Het is geboren, geboren uit drang der ziel, om de onvergankelijke schatten, die zij bezat, ook anderen te toonen. Welk een levenservaring, wat een fijnbesnaarde ziel! Haar motto is: „Spreek Gij tot mij!“ En dan jubelt ze:

Spreek Gij tot mij, mijn Heiland. Spreek tot mij!

Mijn ziel wacht stil, terwijl ik U verheft!

Raak Gij mijn hart, ik wacht heel stil op U.

Spreek, o mijn God en Heer, spreek tot mij nu!

En dan volgt voor iederen dag des jaars een korte overdenking, heden tot opbouw, morgen tot troost en altijd een rijkdom van gedachten. En welk een schoone tekstkeuze. EEN KLEINE GREEP: Gij hebt mijn rechterhand gevat. Ps. 73. — Mijn juk is zacht. Matth. 11. — Als een, dien Zijn moeder troost. Jes. 66. — Een ding ontbreekt u. Marc. 10. De dood verslonden tot overwinning. 1 Cor. 15. — Ik weet, dat mijn Verlosser leeft. Job 19. — De liefde sterk als de dood. Hoogl. 8. — Mijn Zoon geef Mij Uw hart. Spr. 23. — Mijnen vrede geef ik u. Joh. 14. — De luiaard komt om. Spr. 21. — Wat de mensch zaait zal hij maaien. Gal. 6. — God zal alle tranen afwissen. Openb. 7. — Jona vluchtte voor den Heere. Jona 1. — Vleugelen eener duive. Ps. 55. — Het sterven gewin. Phil. 1. — De wolke van getuigen. Hebr. 12. — Zie, ik sta aan de deur. Openb. 3. — Behoud U om uws levens wil. Gen. 19. Enzovoort! Ruim 350 Overdenkingen en daarnaast nog vele prachtige liederen en korte gebeden.

HET PRACHTWERK is gróót formaat, 24 x 18 x 4 c.M., prachtig papier, gróót lettertype, 400 bladz. fraai gebonden. Het is voor f 4.90 altijd vlot verkocht, maar gaat nu in massa-uitverkoop weg VOOR SPOTPRIJS.

Maar U krijgt nog méér voor Uw f 2.75:

I. Ds S. ULFERS. VAN EEUWIGE DINGEN. De vermaarde schrijver stond eens in den geest aan de poorten van het eeuwige Paradijs. In verrukking mediteert hij daarvan. Inh. o.a.: Heere, hoelang nog? — Volgen waar Hij ook heengaat. — Het gekrookte riet. — Geheele overgave. — De dauw van Hermon, enz. Ontroerend en schoon. Royale uitgave, 252 bl.

II. MEVR. KLOPPENBURG. HET LEVEN VAN EEN EUROPEESCHE VROUW IN INDIË. Hoe 't daar reilt en zeilt in de rimboe. Alleraardigst boek, 140 bl.

III. Ds BEERNINK. Maria, de moeder van Jezus. — Ds WAGENAAR. „Priester of Dominé“. Twee strijdschriften. (Afzonderlijk f 0,50.)

VOOR f 2.75 gaan Dagboek en de 3 andere No.'s samen weg. Een buitengewoon prachtige en goedkope aanbieding. Zend postwissel of stort op ons Giro-no. 31769 met vermelding: „Aanbod Dagboek“.

Uitgeverij Boeijenga, Kleinzand 89, Sneek

Rondom de Reformatie

door A. JANSE

Een ernstig, doorwrocht en glashelder boek over de huidige kerkelijke geschillen. Wie zich oriënteeren wil leze dit werk! Prijs geb. f 2,—, ing. f 1.50.

Om „de levende ziel“

door A. JANSE

Een studie over de vraag: Wat bedoelt de Bijbel met het zoo vaak gebezigde woord „Ziel“ of „Levende Ziel“? Actueel en richtinggevend in een tijd, waarin zich zoovele vraagstukken rondom dit ééne groepeeren. Prijs geb. f 2,—, ing. f 1.50.

Vuur op de aarde!

door Ds S. G. DE GRAAF

Zes bundels predikatiën van dezen bekenden Amsterdamschen predikant. Elke bundel bevat twaalf en is in een fraalen, sterken band gestoken. Prijs per bundel f 1.50.

Mijn oog zal op u zijn

door Ds J. HETTINGA

Een woord aan Uw ziekbed. Uitmend geschikt om mede te nemen naar de ziekenkamer. In fijn uitgevoerd omslag met bandteekening van Joh. Melse. Prijs f 0.55.

At deze werken zijn bestelbaar bij den boekhandel of rechtstreeks op postrekening 36000 van de Uitgevers

OOSTERBAAN & LE COINTRE N.V. GOES

Chr. Muziektijdschrift

„DE HARP“

met

maandelijksche Muziekbijlage

f 1.50 per jaar

onder red. van F. PYLMAN

Neemt proef met een abonnement en U zult algeheel voldoende smaken.

Administratie-Adres: 16 HELMERSSTRAAT 94 AMSTERDAM (W.)